https://doi.org/10.32849/2409-9201.2026.26.29

УДК 343.53: 341.1/.8: 347.965 UDC

ОСОБИ ВІЛЬНИХ ПРОФЕСІЙ, ЩО СПРИЯЮТЬ ВІДМИВАННЮ КОШТІВ, У АНТИВІДМИВАЛЬНІЙ СИСТЕМІ: МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ТА ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ

PROFESSIONAL MONEY LAUNDERING ENABLERS IN THE ANTI-MONEY LAUNDERING FRAMEWORK: INTERNATIONAL STANDARDS AND COMPARATIVE LEGAL ANALYSIS

Наталія ГОЛОТА

кандидат юридичних наук, доцент

Вінницький навчально-науковий інститут економіки Західноукраїнського національного університету

Nataliia HOLOTA

Ph.D. in Law, Associate Professor

Vinnytsia Educational and Scientific Institute of Economics, West Ukrainian National University

https://orcid.org/0000-0003-4113-7743

Статтю присвячено дослідженню правового феномену «professional money laundering enablers» («особи вільних професій, що сприяють відмиванню коштів») – юристів, нотаріусів, бухгалтерів, аудиторів та агентів нерухомості, яких Група з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням коштів (FATF) кваліфікує як одну з ключових загроз цілісності глобальної фінансової системи. В умовах диверсифікації методів легалізації злочинних доходів традиційний банківсько-центричний підхід є недостатнім, а особи вільних професій набувають ролі системних «воротарів», здатних як блокувати, так і полегшувати злочинний грошовий потік.

Метою дослідження є з'ясування правової природи категорії «особи вільних професій, що сприяють відмиванню коштів», аналіз системи міжнародних стандартів та виявлення спільних рис і відмінностей у підходах провідних юрисдикцій до регулювання діяльності осіб вільних професій як суб'єктів фінансового моніторингу

Методологія дослідження ґрунтується на комплексі наукових методів: діалектичного – для виявлення суперечностей між ефективністю «антивідмивального» режиму та конституційно

The article examines the legal phenomenon of professional money laundering enablers (lawyers, notaries, accountants, auditors, and real estate agents), which the Financial Action Task Force (FATF) identifies as one of the key threats to the integrity of the global financial system. In the context of diversifying money laundering methods, the traditional bank-centric approach is insufficient, and members of liberal professions increasingly function as systemic gatekeepers capable of either blocking or facilitating illicit financial flows.

Purpose. The purpose of the study is to clarify the legal nature of the category of "professional money laundering enablers", to analyse the system of international standards, and to identify commonalities and differences in leading jurisdictions' approaches to regulating the activities of members of liberal professions as obliged entities in the AML/CFT framework.

Methodology. The study is based on a combination of scientific methods: the dialectical method to identify tensions between the effectiveness of the anti-money laundering regime and constitutionally protected client rights; the systemic-structural method to analyse FATF Recommendations as a unified regulatory

захи-щеними правами клієнтів; системно-структурного – для аналізу Рекомендацій FATF як єдиного регуляторного ланцюга; порівняльно-правового – для зіставлення підходів різних юрисдикцій до регулювання діяльності осіб вільних професій у сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (ПВК/ФТ); формально-юридичного – для тлумачення норм досліджуваних правових актів.

Встановлено концептуальне розмежування між категорією «визначених нефінансових підприємств та професій» (Designated Non-Financial Businesses and Professions, DNFBPs) і підкатегорією «особи, що сприяють» (enablers) легалізації незаконних доходів.

Проаналізовано структуру зобов'язань за Реко-мендаціями 22, 23, 28 FATF. Досліджено імплементацію міжнародних стандартів у праві ЄС (пакет AMLD6/ AMLR/AMLAR 2024), США (Bank Secrecy Act, правила FinCEN 2024) та Австралії (реформи Tranche 2). Окрему увагу приділено вирішенню колізії між обов'язком повідомлення про підозрілі операції та принципом адвокатської таємниці крізь призму функціонального критерію та практики Суду ЄС. Сформульовані висновки мають прикладне значення для вдосконалення національного законодавства у сфері ПВК/ФТ та приведення його у відповідність до acquis communautaire.

Результати. Визначено триступеневу класифікацію залученості «осіб, що сприяють» (активна участь, умисна сліпота, злочинна недбалість) як підставу диференціації юридичної відповідальності. Встановлено конвергенцію підходів ЄС, США та Австралії у напрямі функціонально уніфікованого режиму з ризикоорієнтованим наглядом і галузевими профілями ризику. Обґрунтовано функціональний критерій розмежування між адвокатом як юридичним консультантом і адвокатом як фінансовим агентом клієнта як оптимальне вирішення колізії обов'язку повідомлення про підозрілу операцію (SAR-обов'язку) з адвокатською таємницею, закріплене у

chain; the comparative-legal method to examine approaches of different jurisdictions to regulating the activities of members of liberal professions in the AML/CFT sphere; and the formal-legal method to interpret the provisions of the legal acts under examination.

A conceptual distinction is established between Designated Non-Financial Businesses and Professions (DNFBPs) and the subcategory of enablers of money laundering. The structure of obligations under FATF Recommendations 22, 23, and 28 is analysed. Implementation of international standards is examined in EU law (AMLD6/AMLR/AMLAR 2024), US law (Bank Secrecy Act, FinCEN rules 2024), and Australian law (Tranche 2 reforms).

Special attention is paid to resolving the conflict between the suspicious activity reporting obligation and legal professional privilege through the functional criterion developed in CJEU case law. The findings have practical relevance for improving national AML/CFT legislation and aligning it with acquis communautaire.

Results. A three-tier classification of enabler involvement (active partici-pation, wilful blindness, criminal negli-gence) is established as the basis for differentiating legal liability. Regulatory convergence among the EU, the US, and Australia towards a functionally unified regime with risk-based supervision and sector-specific risk profiles is identified.

The functional criterion distinguishing between a lawyer as legal counsel and a lawyer as financial agent of the client is substantiated as the optimal resolution of the conflict between the suspicious activity reporting obligation and legal professional privilege, as enshrined in CJEU case law and the AMLR 2024. The necessity of transitioning from formal documentary controls to risk-based inspections and sector-specific guidance is demonstrated.

практиці Суду ЄС та Регламенті AMLR 2024. Доведено необхідність переходу від формального документального контролю до ризикоорієнтованих інспекцій і галузевих настанов.

Ключові слова: відмивання коштів, особи вільних професій, що сприяють відмиванню коштів, FATF, визначені нефінансові підприємства та професії, адвокатська таємниця, фінансовий моніторинг, ризикоорієнтований підхід.

Keywords: money laundering; professional money laundering enablers; FATF; designated non-financial businesses and professions; legal professional privilege; financial monitoring; risk-based approach.

Постановка наукової проблеми. Боротьба з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, тривалий час зосереджувалася переважно на фінансових установах – банках, страхових компаніях, платіжних системах. Такий банківсько-центричний підхід визначав архітектуру «антивідмивального» регулювання протягом кількох десятиліть: від Першої директиви ЄС 1991 року до початку 2000-х [1–3]. Однак із розвитком організованої злочинності та диверсифікацією методів приховування злочинних активів стало очевидним, що значна частина схем відмивання реалізується не через банківські канали, а через осіб вільних професій [4].

Юрист, що реєструє підставну компанію в офшорній юрисдикції; нотаріус, що посвідчує фіктивний правочин; бухгалтер, що складає звітність для корпорації, або агент нерухомості, що проводить угоду на кошти невідомого походження, – усі вони є потенційними «воротарями» у системі протидії відмиванню (ПВК). Залежно від їхньої поведінки (активного сприяння, умисної сліпоти або звичайної недбалості) ці особи або блокують, або відкривають двері у легальну фінансову систему для злочинних капіталів.

Важливість проблеми підтверджується даними міжнародних організацій. За оцінками UNODC, щорічний обсяг відмитих коштів у світі становить від 800 млрд до 2 трлн доларів США [5]. Аналіз типологій FATF свідчить, що особи вільних професій фігурують у значній частці виявлених схем відмивання, пов’язаних зі структуруванням та інтеграцією злочинних коштів [6]. Гучні розслідування, такі як «Panama Papers» (2016), «FinCEN Files» (2020) та «Pandora Papers» (2021), наочно продемонстрували системний характер явища та недостатність чинного регулювання [7–9].

Наукова значущість проблеми полягає у тому, що міжнародне регулювання «особи вільних професій, що сприяють відмиванню коштів» є динамічним і суперечливим: воно балансує між ефективністю «антивідмивального» режиму, принципом верховенства права та конституційно захищеними правами клієнтів. Ця напруга не має уніфікованого вирішення навіть у межах найрозвиненіших правових систем, тому порівняльно-правовий аналіз є необхідною передумовою будь-яких обґрунтованих регуляторних рекомендацій [10].

Метою дослідження є з’ясування правової природи категорії «особи вільних професій, що сприяють відмиванню коштів», аналіз системи міжнародних стандартів FATF та виявлення спільних рис і відмінностей у підходах провідних юрисдикцій до регулювання діяльності осіб вільних професій у системі ПВК/ФТ.

Аналіз досліджень наукової проблеми. У вітчизняній правовій науці порівняльно-правові та міжнародно-правові аспекти регулювання діяльності осіб вільних професій у системі ПВК/ФТ залишаються малодослідженими. У зарубіжній доктрині ключовими є праці K. Benson, M. Levi, N. Lord, L. Campbell, K. Van Wingerde та I. Cheyne. Однак комплексного порівняльно-правового аналізу правової природи категорії «особи вільних професій, що сприяють відмиванню коштів» у поєднанні зі зіставленням регуляторних підходів провідних юрисдикцій у науковій літературі ще не проводилося. Це зумовлює наукову новизну цього дослідження.

Виклад основного матеріалу. FATF визначає DNFBPs як сектори, що в силу специфіки діяльності є вразливими до використання у схемах відмивання коштів, але водночас не є фінансовими установами в класичному сенсі. До DNFBPs FATF відносить казино, агентів нерухомості, дилерів дорогоцінних металів і каменів, адвокатів, нотаріусів та незалежні юридичні практики, бухгалтерів і постачальників трастових та корпоративних послуг (Trust and Company Service Providers – TCSPs) [11].

Ключова відмінність між загальною категорією DNFBP та підкатегорією «особи вільних професій, що сприяють відмиванню коштів» («professional money laundering enablers») полягає у ступені усвідомленості й систематичності участі у схемах відмивання. DNFBP – нейтральна регуляторна категорія, що описує потенційно вразливі сектори. «Enablers» – особи, які активно або пасивно сприяють приховуванню злочинних доходів, використовуючи свій професійний статус, знання та ділові зв'язки для подолання систем фінансового контролю.

На підставі аналізу документів FATF 2018–2024 років можна виокремити три рівні залученості «особи вільних професій, що сприяють» («professional enablers»). Перший – активна участь: особа усвідомлює злочинне походження коштів і надає послуги, спрямовані на їхню легалізацію. Другий – умисна сліпота (wilful blindness): особа ігнорує очевидні ознаки підозрілості операції. Третій – необережна недбалість: особа через відсутність або неналежне виконання процедур належної перевірки клієнтів (KYC/CDD) пропускає підозрілі транзакції. Самі документи FATF вживають бінарну термінологію «умисно/без умислу» («wittingly/unwittingly») [12], однак системний аналіз типологій дозволяє диференціювати ненавмисну участь на дві якісно різні форми залежно від ступеня усвідомлення ризику. Принциповість цієї класифікації полягає у тому, що вона визначає не лише юридичну відповідальність суб'єкта, а й превентивний фокус регулювання: ефективний режим ПВК/ФТ має реагувати на всі три рівні, не обмежуючись переслідуванням лише активних учасників.

Рекомендації 22, 23 та 28 FATF утворюють єдиний регуляторний ланцюг, що є операційною основою для національних режимів регулювання діяльності осіб вільних професій у сфері ПВК. Рекомендація 22 встановлює вимоги щодо належної перевірки клієнтів (CDD) для адвокатів, нотаріусів та бухгалтерів при здійсненні конкретних операцій: купівлі-продажу нерухомості, управлінні коштами та активами клієнта, відкритті банківських рахунків, заснуванні юридичних осіб або трастів. Рекомендація 23 поширює аналогічні вимоги на постачальників трастових та корпоративних послуг, агентів з нерухомості та дилерів дорогоцінних металів, запроваджуючи як центральний елемент обов'язок повідомлення про підозрілі операції до підрозділів фінансової розвідки; адвокати і нотаріуси звільняються від цього обов'язку лише щодо інформації, отриманої в межах надання юридичних консультацій або представництва у судовому провадженні. Рекомендація 28 вимагає забезпечити ризикоорієнтований DNFBP з боку компетентних органів або саморегулівних організацій із застосуванням пропорційних санкцій. У 2022 році FATF посилила ці вимоги, включивши до методології взаємних оцінок індикатори реальної ефективності нагляду, зокрема кількість проведених інспекцій та застосованих санкцій [13].

Регулювання DNFBPs в ЄС пройшло шлях від загальних правил Першої антивідмивальної директиви (91/308/ЄЕС) до комплексного реформування 2024 року [14]. Директива AMLD4 (2015/849/ЄС) запровадила єдиний перелік зобов'язаних суб'єктів (obliged entities), охопивши аудиторів, бухгалтерів, податкових консультантів, нотаріусів, юридичних практиків, агентів нерухомості та постачальників трастових послуг [15]. AMLD5 (2018/843/ЄС) розширила перелік за рахунок операторів криптогаманців та посередників у торгівлі предметами мистецтва [16].

Попри ці кроки, директивний підхід з обов'язком транспозиції, що залишає широкі дискреційні повноваження державам-членам, породжує фрагментарність. Різниця у стандартах між окремими юрисдикціями ЄС відкриває можливості для регуляторного арбітражу: юридичні практики можуть реєструватися у державах із більш м'яким режимом і надавати послуги клієнтам по всьому ЄС.

Тому 31 травня 2024 року було прийнято пакет із трьох законодавчих актів. Директива AMLD6 (2024/1640/ЄС) реформує інституційну архітектуру держав-членів, концептуально закріплюючи роль зобов'язаних суб'єктів як «воротарів» фінансової системи та посилюючи вимоги до наглядових органів: останні отримують право проводити інспекції без попередження та безпосередній доступ до реєстрів бенефіціарних власників [17]. Регламент AMLR (2024/1624/ЄС), що має пряму дію, встановлює єдині правила для зобов'язаних суб'єктів по всьому ЄС, усуваючи можливості арбітражу [18]. Регламент AMLAR (2024/1620/ЄС) засновує новий наглядовий орган – AMLA (Anti-Money Laundering Authority) [19].

Для осіб вільних професій Регламент AMLR запроваджує, зокрема, обов'язкову документацію ділових відносин з клієнтами при корпоративному структуруванні та угодах з нерухомістю; заборону надавати послуги анонімним клієнтам або клієнтам із юрисдикцій з підвищеним ризиком без підсиленої перевірки; уніфікований поріг для SAR незалежно від юрисдикції реєстрації практики. Роль AMLA є принципово новою: орган не лише координуватиме національні FIU, а й розроблятиме обов'язкові регуляторні технічні стандарти, у тому числі галузеві профілі ризику для юридичних практик і ріелторів.

«Антивідмивальне» законодавство США традиційно зосереджувалося на фінансових установах, охоплених Bank Secrecy Act 1970 року [20], тоді як адвокати, бухгалтери та ріелтори тривалий час залишалися поза його межами, що у взаємних оцінках FATF стабільно кваліфікувалося як системна вразливість [13]. Переломним став Anti-Money Laundering Act 2020 [21], який уповноважив FinCEN розширити коло зобов'язаних суб'єктів. У 2024 році було прийнято Investment Adviser AML Rule та Residential Real Estate Rule, що з 2025–2026 років поширять вимоги щодо ПВК та обов'язок повідомлення про підозрілі операції на інвестиційних радників і суб'єктів у сфері нерухомості відповідно [22]. Законодавча ініціатива ENABLERS Act [23] засвідчує, що навіть у США запровадження таких зобов'язань для юристів наражається на конституційні заперечення, нехарактерні для правових систем ЄС. Це виявляє не лише технічні відмінності режимів, а й фундаментальні розбіжності у конституційних традиціях.

Австралія є показовим прикладом держави, яка опинилася під тривалим тиском FATF через неврегульованість DNFBPs. AML/CTF Act 2006 охопив лише фінансовий сектор та казино, залишивши за межами регулювання юристів, бухгалтерів та ріелторів, попри те, що відповідні реформи планувалися ще з 2007 року [24]. Протягом майже двох десятиліть Австралія балансувала на межі погіршення рейтингів у взаємних оцінках FATF.

У листопаді 2024 року парламент прийняв AML/CTF Amendment Act 2024, що набирає чинності 1 липня 2026 року. Відтоді зобов'язані суб'єкти розширяться за рахунок юристів та конвеєнсерів (при операціях з нерухомістю та корпоративному структуруванні), бухгалтерів (при управлінні активами клієнта), агентів нерухомості та девелоперів, дилерів дорогоцінних каменів. Усі вони зобов'язані реєструватися у AUSTRAC, проводити оцінку ВК/ФТ ризиків, застосовувати CDD та подавати SAR [25].

Ключовою доктринальною проблемою регулювання діяльності осіб вільних юридичних професій є колізія між обов'язком повідомляти про підозрілі операції та принципом адвокатської таємниці (legal professional privilege/attorney-client privilege). Суть конфлікту у тому, що SAR-обов'язок вимагає від адвоката діяти всупереч інтересам клієнта та порушувати конфіденційність відносин, на яких ґрунтується сама природа юридичної практики як інституту правової держави.

FATF у Настанові для юридичних практиків 2019 року пропонує компромісний підхід: обов'язок SAR не поширюється на інформацію, отриману в ході надання юридичної консультації або представництва у суді. Водночас це не звільняє адвоката від CDD-зобов'язань та SAR щодо транзакцій поза межами власне юридичного представництва. Наприклад, коли адвокат виступає агентом клієнта при купівлі нерухомості або засновником корпоративної структури [26]. Практика держав суттєво різниться: в окремих країнах

нотаріуси зобов'язані повідомляти про всі випадки без будь-яких конфіденційних винятків, в інших суди традиційно тлумачать адвокатську таємницю вузько.

Показовими є рішення Суду ЄС у справі C-305/05 (Ordre des barreaux francophones et germanophone) та у справі C-694/20 (Orde van Vlaamse Balies and Others v Vlaamse Regering). У першій Суд підтвердив, що обов'язки інформування та співпраці з органами боротьби з відмиванням коштів, покладені на адвокатів при здійсненні фінансових операцій, є сумісними з правом на справедливий судовий розгляд за статтею 6 ЄКПЛ, якщо вони не поширюються на представництво клієнта у судовому провадженні. У другій Суд розмежував «адвоката як юридичного консультанта» та «адвоката як посередника» у фінансових схемах, підтвердивши пропорційність AML-обмежень за умови збереження ядра адвокатської таємниці [27, 28].

Цей функціональний критерій (розмежування не за суб'єктом (адвокат vs. нефінансовий посередник), а за характером діяльності (юридичне представництво vs. фінансова операція)) є наразі панівним підходом у праві ЄС і відображений у Регламенті AMLR 2024. Він дозволяє зберегти конституційне ядро адвокатської таємниці, не перетворюючи її на загальну ліцензію для уникнення ПВК-зобов'язань та поступово набуває характеру міжнародного консенсусу.

Висновки. Проведене дослідження дає підстави стверджувати, що категорія «professional money laundering enablers» є самостійною доктринальною концепцією у міжнародному праві ПВК/ФТ. Запропонована триступенева класифікація залученості (активна участь – умисна сліпота – необережна недбалість) визначає не лише підстави юридичної відповідальності, а й превентивний фокус регулювання.

ЄС, США та Австралія конвергують у напрямі функціонально уніфікованого режиму з ризикоорієнтованим наглядом, SAR-обов'язком із функціонально обмеженим «адвокатським винятком» та секторальними оцінками ризику. Колізія між SAR-обов'язком та адвокатською таємницею отримала вирішення через функціональний критерій, закріплений у практиці Суду ЄС та Регламенті AMLR 2024: захист конфіденційності поширюється на юридичне консультування та представництво, але не на діяльність адвоката як фінансового агента клієнта. Враховуючи конвергентні тенденції у регулюванні DNFBPs, вдосконалення національного законодавства у сфері ПВК/ФТ доцільно здійснювати шляхом переходу від формального документального контролю до ризикоорієнтованих інспекцій і галузевих настанов із конкретними профілями ризику.

Посилання:

1. Council Directive of 10 June 1991 on prevention of the use of the financial system for the purpose of money laundering (91 /308/EEC). Eupopen Union. URL: https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/fd12a9fb-3618-4381-bc51-570719bc87b7/language-en?utm_source=chatgpt.com.

2. Anti-money laundering and countering the financing of terrorism at EU level. European Commission. URL: https://finance.ec.europa.eu/financial-crime/anti-money-laundering-and-countering-financing-terrorism-eu-level_en?utm_source=chatgpt.com.

3. How EU AML Frameworks changed over time ? Anti-Money Laundering Network. URL: https:// amlnetwork.org/aml-laws/eu/how-eu-aml-frameworks-changed-over-time/?utm_source=chatgpt.com.

4. Levi M. Making sense of professional enablers' involvement in laundering organized crime proceeds and of their regulation. Trends Organ Crim. 2021. Vol. 24. P. 96–110.

5. Money Laundering. United Nations Office on Drugs and Crime. URL: https://www.unodc.org/unodc/en/money-laundering/overview.html.

6. Professional Money Laundering. FATF. 2018. URL: https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Methodsandtrends/Professional-money-laundering.html.

7. Panama Papers. ICIJ. 2016. URL: https://www.icij.org/investigations/panama-papers/.

8. FinCEN Files. ICIJ. 2021. URL: https://www.icij.org/investigations/fincen-files/.

9. Pandora Papers. ICIJ. 2021. URL: https://www.icij.org/investigations/pandora-papers/.
10. Treasury H.M. Review of the UK's AML/CFT regulatory and supervisory regime. 2022. URL: https://www.gov.uk/government/publications/review-of-the-uks-amlcft-regulatory-and-supervisory-regime.
11. FATF Recommendations. International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation. FATF. 2023. URL: https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Fatfrecommendations/Fatf-recommendations.html.
12. FATF. Methodology for Assessing Technical Compliance with the FATF Recommendations and the Effectiveness of AML/CFT Systems. FATF. 2022. URL: https:// www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/methodology/FATF-Assessment-Methodology-2022.pdf. coredownload.inline.pdf.
13. The FATF Recommendations. FATF. 2025. URL: https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Fatfrecommendations/Fatf-recommendations.html.
14. Council Directive 91/308/EEC of 10 June 1991 on prevention of the use of the financial system for the purpose of money laundering. EUR-Lex. URL: https://eur-lex.europa.eu /eli/dir/1991/308/oj/eng.
15. Directive (EU) 2015/849 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2015 on the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing, amending Regulation (EU) No 648/2012 of the European Parliament and of the Council, and repealing Directive 2005/60/EC of the European Parliament and of the Council and Commission Directive 2006/70/EC. EUR-Lex. URL: https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2015/ 849/oj/eng.
16. Directive (EU) 2018/843 of the European Parliament and of the Council of 30 May 2018 amending Directive (EU) 2015/849 on the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing, and amending Directives 2009/138/EC and 2013/36/EU. EUR-Lex. URL: https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2018/843/oj/eng.
17. Directive (EU) 2024/1640 of the European Parliament and of the Council of 31 May 2024 on the mechanisms to be put in place by Member States for the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing, amending Directive(EU) 2019/1937, and amending and repealing Directive (EU) 2015/849. EUR-Lex. URL: https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2024/1640/oj/eng.
18. Regulation (EU) 2024/1624 of the European Parliament and of the Council of 31 May 2024 on the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing. EUR-Lex. URL: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1624/oj/eng.
19. Regulation (EU) 2024/1620 of the European Parliament and of the Council of 31 May 2024 establishing the Authority for Anti-Money Laundering and Countering the Financing of Terrorism and amending Regulations (EU) No 1093/2010, (EU) No 1094/2010 and (EU) No 1095/2010. EUR-Lex. URL: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1620/oj/eng.
20. The Bank Secrecy Act. Financial Crimes Enforcement Network. URL: https://www.fincen.gov/resources/statutes-and-regulations/bank-secrecy-act.
21. The Anti-Money Laundering Act of 2020. Financial Crimes Enforcement Network. URL: https://www.fincen.gov/anti-money-laundering-act-2020.
22. FinCEN Issues Final Rules to Safeguard Residential Real Estate, Investment Adviser Sectors from Illicit Finance. Financial Crimes Enforcement Network. 2024. URL: https://www.fincen.gov/news/news-releases/fincen-issues-final-rules-safeguard-residential-real-estate-investment-adviser.
23. H.R.5525 – ENABLERS Act. Congress.Gov. URL: https://www.congress.gov/bill/117th-congress/house-bill/5525.
24. Anti-Money Laundering and Counter-Terrorism Financing Act 2006. Commonwealth Consolidated Acts. URL: https://classic.austlii.edu.au/au/legis/cth/consol_act/alacfa2006522/ s6.html.
25. Anti-Money Laundering and Counter-Terrorism Financing Amendment Bill 2024. Congress.Gov. URL: https://www.aph.gov.au/Parliamentary_Business/Bills_Legislation/Bills_Search_ Results/Result?bId=r7243.
26. Guidance for a Risk-Based Approach: Legal Professionals. FATF. 2019. URL: https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Fatfrecommendations/Rba-legal-professionals.html.
27. Opinion of Advocate General Poiares Maduro delivered on 14 December 2006 in case C-305/05, Ordre des barreaux francophones et germanophone and Others v Conseil des ministres (Reference for a preliminary ruling from the Cour d'arbitrage (Belgium)). Court of Justice of the European Union. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:62005CC0305.

28. Judgment of the Court (Grand Chamber) of 8 December 2022 in case C-694/20, Orde van Vlaamse Balies and Others v Vlaamse Regering. Court of Justice of the European Union. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:62020CJ0694.

Статтю було подано	30.03.2026	The article was submitted
Статтю було доопрацьовано	11.05.2026	The article has been revised
Статтю було прийнято	14.05.2026	The article was accepted